

Vergaderjaar 2005–2006

29 924

Toezichtsverslagen AIVD en MIVD

Nr. 13

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juli 2006

De commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten heeft in het kader van haar taak bedoeld in artikel 64, tweede lid, onder a, van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 een onderzoek verricht naar de door de AIVD uitgebrachte ambtsberichten in de periode van januari 2004 tot oktober 2005. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de commissie een toezichtsrapport vastgesteld. Dit rapport bevat geen informatie die inzicht biedt in de in concrete gevallen gebruikte middelen, geheime bronnen of het actuele kennisniveau van de AIVD en is derhalve volledig openbaar. Het toezichtsrapport dien ik met mijn reactie, conform artikel 79, vijfde lid, van de WIV 2002, aan beide kamers der Staten-Generaal te zenden. Het rapport treft u bijgaand aan.¹

Van de inhoud van het toezichtsrapport heb ik met genoeg kennis genomen. De ontvangers van ambtsberichten van de AIVD moeten kunnen vertrouwen op de juistheid van de daarin opgenomen informatie. Op basis van die informatie kunnen zij immers maatregelen nemen tegen personen of organisaties. Bovendien kunnen ambtsberichten een rol spelen bij de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Het is dan ook van groot belang dat de commissie van oordeel is dat de onderzochte ambtsberichten in overeenstemming met de wet en op behoorlijke en zorgvuldige wijze tot stand zijn gekomen. Ik wijs in dit verband meer in het bijzonder op de conclusies van de commissie dat de inhoud van alle onderzochte ambtsberichten wordt onderbouwd door de informatie die de AIVD heeft verzameld en dat de vaststelling van de betrouwbaarheid van die informatie met voldoende waarborgen is omkleed.

Het rapport bevat naast de vele positieve constatering ook enkele aanbevelingen ter verbetering c.q. aanscherping van werkwijzen, procedures en organisatie van de AIVD. Deze aanbevelingen zullen onverkort door de AIVD worden overgenomen. De aanbeveling van de commissie om de relatie tussen artikel 38 van de WIV 2002 en artikel 162 van het

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Wetboek van Strafvordering (WvSv) nader te bestuderen geeft mij aanleiding tot de navolgende opmerking.

De conclusie van de commissie dat artikel 38 van de WIV 2002 de AIVD geen ruimte biedt om in voorkomende gevallen af te zien van de wettelijke verplichting tot het doen van aangifte in de zin van artikel 162 van het WvSv betekent dat er zich in bepaalde gevallen een conflict van rechtsplechten kan voordoen. Dit is bijvoorbeeld aan de orde wanneer de AIVD kennis draagt van een ambtsmisdrijf en aangifte daarvan de bron van dit bericht in gevaar kan brengen. De AIVD is in een dergelijk geval op grond van artikel 38 WIV 2002, juncto artikel 162 WvSv, gehouden tot het doen van aangifte terwijl de dienst tegelijkertijd op grond van artikel 15 van de WIV 2002 verplicht is zijn bronnen geheim te houden. Dit betekent dat moet worden bezien welke rechtsplecht en het daarmee te dienen belang het zwaarst weegt. Is dit de plicht tot het verlenen van medewerking aan de waarheidsvinding in het strafproces of de plicht tot bronbescherming in het belang van de nationale veiligheid? Vergelijk in dit verband ook de afweging die de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie moeten maken indien zij op grond van artikel 86, tweede lid, van de WIV 2002 gezamenlijk een ambtenaar van zijn geheimhoudingsverplichting ontheffen teneinde hem in staat te stellen krachtens een wettelijke bepaling als getuige of deskundige op te treden. De uitkomst van de afweging van de rechtsplechten zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld. In zijn algemeenheid kan hier echter wel worden opgemerkt dat het belang van de nationale veiligheid zeer zwaar weegt en dat zowel het systeem van de WIV 2002 als dat van het wetsontwerp Beschermd Getuige er van uitgaat dat dit belang onder omstandigheden ook zwaarder kan wegen dan het belang van strafvordering. In de praktijk voorzie ik dan ook geen moeilijkheden. Ik beraad mij niettemin op de wenselijkheid bij de eerst komende herziening van de WIV 2002 artikel 38 van die wet zodanig te wijzigen dat buiten twijfel wordt gesteld dat het al dan niet doen van aangifte door de AIVD in alle gevallen een discretionaire bevoegdheid betreft.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes